

สรุปสถานการณ์การค้าผลไม้นำเข้า

ในตลาดค้าส่งผลไม้เฉิงชิ่ง ประจำปี 2566

ช่วงไม่กี่ปีมานี้ พื้นที่เมืองภายในประเทศจีนได้เปิดกว้างมากขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจและการพัฒนา ทำให้ประเทศจีนมีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่รวดเร็วและถูกยกระดับด้านการค้าระหว่างประเทศ และได้ผลักดันการพัฒนาการขนส่งกระจายสินค้า ส่งผลให้การนำเข้าผลไม้จากทั่วโลกสะดวกยิ่งขึ้นและผลไม้นำเข้าสามารถขนส่งถึงผู้บริโภคอย่างรวดเร็ว โดยในปี 2566 การค้าผลไม้ในตลาดเฉิงชิ่งยังคงมีแนวโน้มที่ดี การนำเข้าผลไม้เติบโตอย่างรวดเร็ว จากสถิติ พบว่า ปริมาณการค้าผลไม้นำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.28 และมูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 51.83 เมื่อเทียบกับปี 2564

ตลาดเฉิงชิ่ง

สถานการณ์การค้าทุเรียน ในปี 2566 ปริมาณและมูลค่าการค้าทุเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยปริมาณการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 87.58 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 110.76 ราคาเฉลี่ย 47.3 หยวน/กิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.35 เมื่อเทียบกับปี 2564 ซึ่งจากปริมาณการค้าทุเรียนในตลาดเฉิงชิ่งปี 2566 พบว่า ทุเรียนไทยยังคงครองตำแหน่งผู้นำในตลาดจีนอย่างเหนียวแน่นและมีความสำคัญต่อตลาดในประเทศจีนอย่างลึกซึ้ง โดยประเทศไทยเป็นประเทศแรกที่จีนอนุญาตให้นำเข้าทุเรียนผลสด และในปี 2565 ทุเรียนผลสดจากเวียดนามก็ได้รับอนุญาตให้นำเข้ามายังตลาดจีนได้ ต่อมาในปี 2566 ทุเรียนสดจากฟิลิปปินส์ก็ได้รับอนุญาตให้นำเข้ามายังประเทศจีนเช่นกัน ซึ่งการที่ทุเรียนเวียดนามและฟิลิปปินส์สามารถเข้าถึงตลาดจีนได้ ประกอบกับประสิทธิภาพการขนส่งทางรถไฟจีน-ลาว ทำให้ปริมาณทุเรียนในตลาดผลไม้ในประเทศจีนเพิ่มขึ้นอย่างมาก

แม้ว่าตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2566 ทูเรียนเวียดนามจะเริ่มเข้าสู่ตลาดจีนเป็นปริมาณมาก แต่การกำกับดูแลสวนและโรงงานคัดบรรจุทุเรียนของเวียดนามยังไม่ดีพอ ทำให้ในเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม 2566 ทูเรียนเวียดนามไม่เป็นไปตามระเบียบสุขอนามัยพืชของจีนหลายครั้ง ส่งผลให้ปริมาณสินค้าในตลาดลดลงอย่างรวดเร็ว

จากมุมมองของผู้บริโภค แนวโน้มทุเรียนในตลาดจีนค่อนข้างดี ผู้บริโภคชาวจีนส่วนใหญ่ยินดีซื้อทุเรียนในราคาสูงหากคุณภาพตรงตามความต้องการ ส่วนผลไม้ที่เป็นไปตามข้อกำหนดและไม่ผ่านมาตรฐานจะทำให้ผู้บริโภคในจีนมีภาพจำในแง่ลบต่อผลไม้ชนิดนั้นๆ จากประเทศนั้นๆ และจะส่งผลให้ค่อยๆ สูญเสียส่วนแบ่งทางการตลาดในประเทศจีนได้

สถานการณ์การค้าแก้วมังกร แก้วมังกรเป็นผลไม้เมืองร้อนจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีปริมาณการค้าเป็นอันดับที่ 5 รองจากลิ้นจี่ ลำไย กัลย และมะม่วงของประเทศจีน ซึ่งความต้องการของตลาดแก้วมังกรยังคงเติบโตต่อเนื่อง โดยในปี 2564 การบริโภคแก้วมังกรในประเทศจีนเพิ่มขึ้นถึง 2.07 ล้านตัน และคาดว่าจะยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันเวียดนามส่งออกแก้วมังกรไปยัง 40 ประเทศทั่วโลก โดยมีตลาดหลัก คือ จีน อินเดีย อเมริกา ไทย เนเธอร์แลนด์ และญี่ปุ่น ซึ่งจีนเป็นตลาดส่งออกแก้วมังกรที่ใหญ่ที่สุดของเวียดนาม ครองสัดส่วนร้อยละ 60-70 ของการส่งออกแก้วมังกรทั้งหมดของเวียดนาม

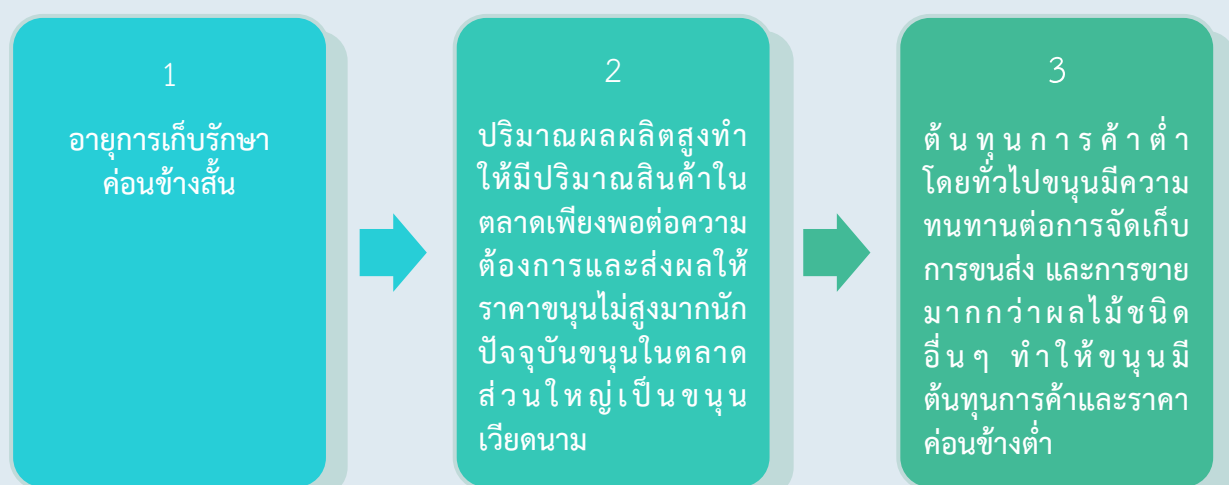
ตามสถิติในปี 2566 ปริมาณการค้าแก้วมังกรของตลาดเจียงลุดลงร้อยละ 16.80 มูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 19.58 ราคาเฉลี่ย 9.80 หยวน/กิโลกรัม ลดลงร้อยละ 3.36 เมื่อเทียบกับปี 2564 ซึ่งแก้วมังกรเนื้อแดงเวียดนามมีปริมาณการค้ามากที่สุด โดยปริมาณการค้าแก้วมังกรเนื้อแดงเวียดนามลดลงร้อยละ 35.63 แต่มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.36 ราคาเฉลี่ย 10.02 หยวน/กิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.76 เมื่อเทียบกับปี 2564 ส่วนแก้วมังกรเนื้อขาวเวียดนามมีปริมาณการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.94 แต่มูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 5.82 ราคาเฉลี่ย 4.28 หยวน/กิโลกรัม ลดลงร้อยละ 10.27 เมื่อเทียบกับปี 2564

ในด้านสายพันธุ์แก้วมังกร จีนมีการปลูกแก้วมังกรพันธุ์มีเปา (Mibao) ซึ่งเป็นหนึ่งในแก้วมังกรสายพันธุ์เนื้อแดงท้องถิ่นของจีน โดยจากสถิติในปี 2566 ปริมาณการค้าแก้วมังกรพันธุ์มีเปาเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.56 มูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 1.25 ราคาเฉลี่ย 7.22 หยวน/กิโลกรัม ลดลงร้อยละ 13.64 เมื่อเทียบกับปี 2564 ในช่วงสองปีที่ผ่านมาแก้วมังกรพันธุ์มีเปาขยายตัวอย่างรวดเร็วในประเทศจีน พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ในกวางสี กวางตุ้ง ยูนนาน ไต้หวัน กุ้ยโจว เป็นต้น โดยกวางสีและกวางตุ้งมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด ครอบพื้นที่ปลูกแก้วมังกรในประเทศจีนประมาณร้อยละ 70

สถานการณ์การค้าขนุน ในปี 2566 ปริมาณการค้าขนุนลดลงร้อยละ 23.52 มูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 25.03 ราคาเฉลี่ย 9.88 หยวน/กิโลกรัม ลดลงร้อยละ 1.98 เมื่อเทียบกับปี 2564 โดยมีเวียดนามและไทยเป็นแหล่งผลิตหลัก ซึ่งขนุนจากเวียดนามมีรสชาติดีกว่าและมีราคาแพงกว่า

สาเหตุหลักที่สำคัญที่ทำให้ราคาขนุนในปี 2566 ลดลง คือ

สถานการณ์การค้าเชอร์รี่ ในช่วงต้นฤดูกาลเชอร์รี่ปี 2566 เชอร์รี่สีสุกเต็มที่เร็วกว่าปีก่อนหน้าเกือบสองสัปดาห์ ทำให้ตลาดเชอร์รี่คึกคักขึ้น โดยในกลาง-ปลายเดือนพฤศจิกายน 2566 ได้เข้าสู่ช่วงพีคของฤดูกาลนำเข้าเชอร์รี่ผ่านทางอากาศ ตามสถิติปี 2566 ปริมาณการค้าเชอร์รี่ในตลาดเจียงเพิ่มขึ้นร้อยละ 48.49 และมูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 59.04 ราคาเฉลี่ย 81.98 หยวน/กิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.11 เมื่อเทียบกับปี 2564 ซึ่งราคาเฉลี่ยของเชอร์รี่เรเนียร์ (Rainier cherry) อยู่ที่ 242.32 หยวน/กิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 113.65 เมื่อเทียบกับปี 2564 เชอร์รี่ทั่วไปเมื่อเริ่มเข้าสู่ตลาดราคาประมาณ 900-1,400 หยวน/ลัง น้ำหนักลังละ 5 กิโลกรัม ส่วนเชอร์รี่เรเนียร์ราคาเกิน 3,000 หยวน/ลัง น้ำหนักลังละ 4.4 กิโลกรัม

เนื่องจากพื้นที่ปลูกเชอร์รี่ในชิลีได้รับผลกระทบจากปริมาณน้ำฝน ทำให้เชอร์รี่พันธุ์ ROYAL DAWN, BLOOKS และ SANTINA พบปัญหาด้านคุณภาพเพิ่มมากขึ้น เช่น คุณภาพผลต่ำลง ผลเชอร์รี่แตก ยิ่งไปกว่านั้นเนื่องจากเทศกาลตรุษจีนปี 2567 (วันที่ 9 กุมภาพันธ์) มาถึงค่อนข้างช้าผนวกกับปัญหาปริมาณน้ำฝน ทำให้เชอร์รี่เข้ามายังตลาดช้าลง โดยอาจมีสินค้าจำนวนมากมาถึงตลาดในช่วงเดือนมกราคม 2567 และทำให้การค้าเชอร์รี่กระจุกตัวในช่วงเวลาดังกล่าว ส่งผลให้ปี 2567 นี้ระยะเวลาการค้าเชอร์รี่ในตลาดจีนยาวนานกว่าปกติ เนื่องจากตลาดโดยรวมยังไม่ได้กลับคืนสู่สภาวะปกติ การระบายสินค้าจะช้าลงและยังทำให้ผู้นำเข้าบางรายเกิดแรงกดดันในการจำหน่ายเชอร์รี่

สถานการณ์การค้าลูกพรุน ในปี 2566 ปริมาณผลผลิตลูกพรุนจีนเจียงลดลง สินค้ามีปริมาณน้อยแต่คุณภาพดีและราคาสูงกว่าปีก่อนหน้า จากสถิติ ปริมาณการค้าลูกพรุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 74.71 มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 89.24 ราคาเฉลี่ย 22.14 หยวน/กิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.31 เมื่อเทียบกับปี 2564 แม้ว่าในปี 2566 พื้นที่

ปลูกลูกพรุนจีนเจียงในเมือง Korla เมือง Heshuo เมือง Hejing และเมือง Aksu จะประสบปัญหาผลลูกพรุนแตกจำนวนมากเนื่องจากฝนตก ทำให้ผลผลิตโดยรวมลดลงประมาณร้อยละ 30 - 50 และผลผลิตในเขตคาซัคอีหิลลดลงประมาณร้อยละ 30 อย่างไรก็ตาม ปริมาณผลผลิตรวมลูกพรุนจีนเจียงเพิ่มขึ้นทุกปีจึงช่วยทดแทนส่วนที่เสียหายไป ดังนั้นปริมาณผลผลิตลูกพรุนจีนเจียงจึงยังคงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 30

พื้นที่ผลิตลูกพรุนจีนเจียงแบ่งเป็นจีนเจียงตอนใต้และจีนเจียงตอนเหนือ

ลูกพรุนจีนเจียงตอนใต้

สุกเต็มที่ค่อนข้างเร็ว และจะเข้าสู่ตลาดตั้งแต่ปลายเดือนกรกฎาคมถึงปลายเดือนสิงหาคมของทุกปี ซึ่งมีระยะเวลาจำหน่ายเป็นปริมาณมากประมาณ 1 เดือน

ลูกพรุนจีนเจียงตอนเหนือ

สุกเต็มที่ช้ากว่าตอนใต้ โดยจะเข้าสู่ตลาดช่วงกลาง-ปลายเดือนตุลาคม ลูกพรุนมีอายุการเก็บรักษาสั้น โดยตั้งแต่เก็บเกี่ยวจนสุกเต็มที่ใช้เวลาเพียง 15 วัน ทำให้ปริมาณผลผลิตค่อนข้างกระจุกตัว

ในปี 2566 นี้มีผู้ค้าผลไม้หลายรายทยอยลงเล่นในตลาดลูกพรุนมากขึ้น ทำให้ผู้ค้าในอุตสาหกรรมลูกพรุนมีการแข่งขันอย่างรุนแรง ซึ่งกลไกตลาดถูกควบคุมโดยราคา การแข่งขัน อุปสงค์และอุปทาน เป็นต้น ซึ่งผู้ค้าที่ได้เปรียบทางด้านเงินทุน ทรัพยากร และการใช้ข้อได้เปรียบทางด้านนโยบายรัฐถึงจะอยู่รอดได้

วิเคราะห์แนวโน้มตลาดปี 2567

เนื่องด้วยอินเทอร์เน็ตและอีคอมเมิร์ซพัฒนาอย่างรวดเร็ว รูปแบบธุรกิจค้าปลีกผลไม้จึงมีความหลากหลายมากขึ้น ทำให้ผู้บริโภคซื้อผลไม้ได้สะดวกและมีตัวเลือกมากยิ่งขึ้น และเมื่อเทียบกับอาหารสดชนิดอื่นๆ การค้าผลไม้ทำกำไรได้มากกว่า เนื่องจากมีไอเดียทำการตลาดมากกว่าซึ่งมีตลาดที่แตกต่างจากอาหารสดอื่นๆ (เช่น ผลไม้ทำเป็นของฝากในหลายโอกาสได้)

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาคุณภาพชีวิตของคนจีนดีขึ้น ทำให้ผู้คนให้ความสำคัญกับสุขภาพของตนเองมากยิ่งขึ้น ส่วนปริมาณการซื้อผลไม้ก็เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งช่วยขับเคลื่อนพัฒนาตลาดผลไม้ในประเทศจีนและช่วยให้ขนาดตลาดค้าปลีกมีการขยายตัวต่อเนื่อง จีนเป็นผู้ผลิตผลไม้รายใหญ่ที่สุดของโลก ผลไม้เมืองร้อนที่สำคัญของโลกส่วนใหญ่ก็มีการปลูกในจีน เช่น ลิ้นจี่ ลำไย กัลยารอบหวาน มะม่วง ซึ่งความผันผวนของตลาดส่งผลกระทบต่อราคาผลไม้อย่างมาก และไม่เคยหลุดพ้นจากวงจร "สภาพอากาศหรือภัยธรรมชาติที่ส่งผลต่อความผันผวนของผลผลิตตลอดจนราคาของผลไม้" และ "ราคาต่ำทำร้ายเกษตรกร"

ด้านการปลูก กระบวนการปลูกผลไม้ในอดีตขาดการสนับสนุนจากเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ ขณะเดียวกันการใช้เครื่องจักรในการผลิตยังอยู่ในระดับต่ำและการปลูกผลไม้ก็กระจายตัวกันมาก ด้วยการพัฒนาเทคนิคการปลูกที่ทันสมัยรวมถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้เครื่องจักรที่ใช้ในกระบวนการปลูกผลไม้พัฒนาไปอย่างมาก และการเพาะปลูกที่กระจายตัวก็เริ่มกระจุกตัวกันมากขึ้น และประสบความสำเร็จในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการปลูก การปลูกผลไม้มีมาตรฐานและขนาดการผลิตที่สูงขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ช่วยลดต้นทุน เพิ่มคุณภาพและปริมาณผลผลิตให้สามารถรองรับความต้องการของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้นได้

สิ่งหนึ่งที่มาพร้อมกับการบริโภคที่ดีขึ้น คือ ในการเลือกซื้อผลไม้ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับคุณภาพและแบรนด์สินค้ามากขึ้น ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา มีสวนและฐานการผลิตผลไม้รายใหม่เกิดขึ้นจำนวนมาก ผู้ประกอบการผลไม้เริ่มมีแนวคิดที่จะสร้างแบรนด์ของตนเอง และบางรายก็สามารถสร้างแบรนด์ของตนเองขึ้นมาได้สำเร็จ การบริโภคผลไม้เข้ามามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่าประชาชนทุกคนจะได้ทานผลไม้คุณภาพสูง ผลไม้หลายชนิดจึงมีการติดฉลาก "รหัสตรวจสอบย้อนกลับ" และผลไม้ที่ได้มาตรฐานคุณภาพจะมีฉลากกำกับ "ต่อต้านการปลอมแปลง" ซึ่งมีการควบคุมกระบวนการทั้งหมดอย่างเข้มงวดตั้งแต่การเพาะต้นกล้า การปลูก การเก็บเกี่ยว การตรวจสอบ รวมไปถึงเสริมการกำกับดูแลกระบวนการผลิตและจำหน่ายผลไม้ทั้งหมด ปรับปรุงระบบการประเมินผลทางวิทยาศาสตร์ที่ถูกต้องแม่นยำเพื่อปกป้องสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภคด้วยกฎหมาย ซึ่งประชาชนสามารถสแกนรหัส QR เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่มา เช่น ที่มาของผลไม้และแหล่งที่มาของต้นกล้า เพื่อให้มั่นใจในความปลอดภัยของผลไม้

เป็นที่น่าสนใจว่า ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาประเภทของผลไม้ที่จำหน่ายในประเทศจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความนิยมรับประทานผลไม้ก็ถูกพัฒนาให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ทำให้ผลไม้ที่จำหน่ายในประเทศจีนแต่ละประเภทมีการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ทำให้เกษตรกรหันไปปลูกผลไม้ที่ขายได้ดี ดังนั้น หน่วยงานกำกับดูแลของจีนจึงต้องควบคุมพื้นที่ปลูกผลไม้ที่ไม่มีการวางแผนและการศึกษาตลาด นอกจากนี้ การสร้างตลาดผลไม้ที่ดีต้องปรับปรุงเทคโนโลยีการป้องกันและการควบคุมอย่างครอบคลุม ลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี และเสริมสร้างการเตือนภัยล่วงหน้า ทั้งเรื่องโรค แมลงศัตรูพืช และภัยพิบัติทางธรรมชาติ